
Zpráva o činnosti výzkumné infrastruktury Česká literární bibliografie v roce 2022

Výzkumná infrastruktura **Česká literární bibliografie (ČLB)** pokračovala i v roce 2022 v plnění svých průběžných úkolů založených primárně na zpracování bibliografických a dalších znalostníchází o české literatuře i v řešení specifických grantových projektů s bibliografickou tematikou, zejména končícího projektu Česká literární bibliografie ([LM2018136](#); projekt velké výzkumné infrastruktury) a projektu [Globální trajektorie české literatury 1945–1989 \(GJ20-02773Y\)](#). Po uvolnění covidových restrikcí bylo možné soustavněji rozvinout stávající projekty mezinárodní spolupráce, a to především mobilitní výměny realizované při projektu RKÚ a aktivity Bibliographical Data Working Group při konsorciu DARIAH-ERIC, již ČLB spolukoordinuje. Ústředními výstupy roku 2022 se v tomto ohledu staly kolektivní white paper [An Analysis of the Current Bibliographical Landscape in the Humanities](#), organizace mezinárodního workshopu [Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data](#) a portál [literarybibliography.eu](#).

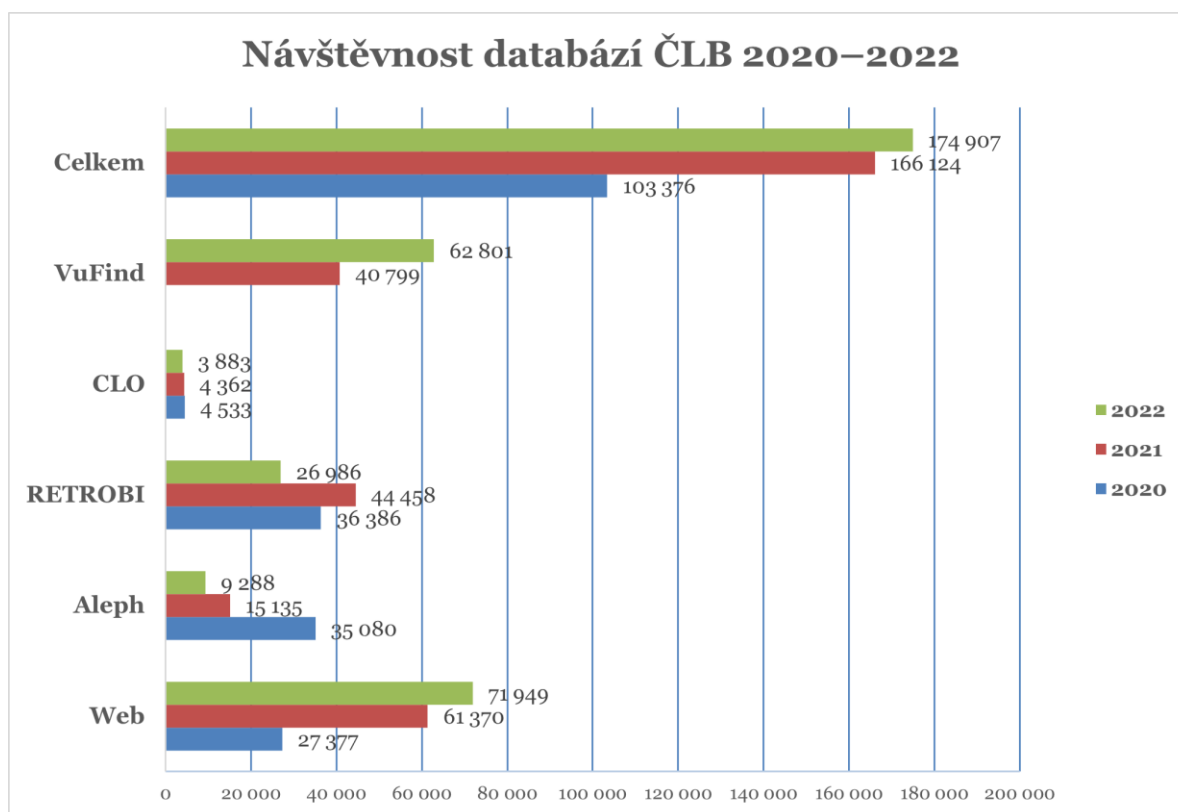
Dále se rozvíjely i jednotlivé databáze ČLB, k nimž nejnověji přibyla [databáze české literatury v překladu](#). Celkový počet zpřístupněných záznamů v databázích se již blíží hranici 2,3 milionu. Z publikačních výstupů ČLB je třeba vyzdvihnout zejména vydání knižní bibliografie časopisu *Dialog* i odborných studií k projektu Globální trajektorie publikovaných v mezinárodně renomovaných oborových časopisech. Intenzifikace domácí spolupráce ČLB se odrazila zejména v přípravě přihlášek dvou konsorciálních projektů do programu NAKI III, vzniknuvších ve spolupráci s předními domácími bohemistickými pracovišti.

Aktivity ČLB v roce 2022 v číslech a datech

V roce 2022 pokračovalo třetím (a posledním) rokem řešení projektu výzkumné infrastruktury **Česká literární bibliografie** (LM2018136) podpořeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z prostředků účelové podpory velkých výzkumných infrastruktur. Náplň projektu komplexně pokrývá jádro činností ČLB, pakliže se nejedná o projektově vymezený segment činnosti hrazený z jiných dotačních titulů.

Při ČLB bylo v roce 2022 řešeno celkem pět projektů účelové podpory od čtyř různých poskytovatelů. Řešení čtyř z nich bylo roku 2022 ukončeno, jeden bude pokračovat ještě v roce 2023 (GAČR). U projektu výzkumné infrastruktury je připraven návazný projekt na léta 2023 až 2026, kromě něj bude v roce 2023 zahájeno řešení dalších čtyř nových projektů – jednoho jednoletého (VISK 7), jednoho dvouletého (DARIAH) a dvou pětiletých (NAKI III).

Celkový počet záznamů v bázích ČLB k 31. 12. 2022 dosáhl 2 285 368 záznamů. Z toho bylo v [Současné bibliografii](#) (bez digitalizované [bibliografie retrospektivní](#) o 1,6 mil. kartotečních lístků) zpracováno celkem 682 622 záznamů, což znamená roční přírůstek 18 682 záznamů. Nově vytvořená [Bibliografie české literatury v překladu](#) nyní obsahuje 3 856 literárních záznamů. [Bibliografie literárního samizdatu](#) dosáhla počtu 21 042 záznamů (roční přírůstek 3 067 záznamů) a [Bibliografie literárního internetu](#) 56 523 položek (roční přírůstek 5 713 záznamů). ČLB pokračovala také v opravách a zpětné redakci databáze, celkově se úpravy v roce 2022 dotkly 63 853 záznamů. Celkový počet návštěv databází ČLB dosáhl v roce 2022 počtu 174 907 (web ČLB a databáze) a [Digitální archiv periodik](#) zaznamenal 218 122 návštěv.

Obr. 1: Statistika návštěvnosti databází a webu České literární bibliografie v letech 2020–2022

Zaměstnanci ČLB publikovali v roce 2022 celkem 16 výstupů v kategorii kapitola v knize či článek v odborném periodiku (podrobný rozpis níže). V databázi RIV bylo za rok 2022 evidováno celkem 54 výstupů s dedikací výzkumné infrastruktury ČLB a v otevřených zdrojích bylo možné dohledat celkem 48 vysokoškolských kvalifikačních prací s explicitní informací o využití ČLB.

Vědečtí pracovníci a pracovnice ČLB se v průběhu roku 2022 zúčastnili celkem 10 konferencí a přednesli na nich 20 jednotlivých prezentací. ČLB zároveň uspořádala celkem 16 vzdělávacích akcí, které navštívilo 487 účastníků. Činnost ČLB byla prezentována také během [VI. kongresu světové literárněvědné bohemistiky](#) (27. 6. – 1. 7. 2022). Tým ČLB přispěl do programu mimo jiné uspořádáním dvou panelů na téma výzkumu bibliografických dat a digital humanities, dále samostatnými přednáškami (A. Gnot, P. Hartmanová, V. Malínek, G. Romanová, O. Vimr) nebo účastí v diskusích u kulatého stolu. P. Loučová a A. Gnot popularizovaly činnost ČLB svými vystoupeními v Českém rozhlase, P. Hartmanová a V. Zemanová [přednášely o zdrojích a službách ČLB](#) v rámci programu vědeckého festivalu [Týden AV ČR](#) (říjen 2022).

Anna Gnot vykonávala roku 2022 mandát členky Rady ÚČL, stejně tak Ondřej Vimr pokračoval ve funkci člena hodnotícího panelu P406 – Lingvistika a Literární vědy při Grantové agentuře České republiky.

Obr. 2: Jeden z panelů České literární bibliografie na VI. kongresu světové literárněvědné bohemistiky

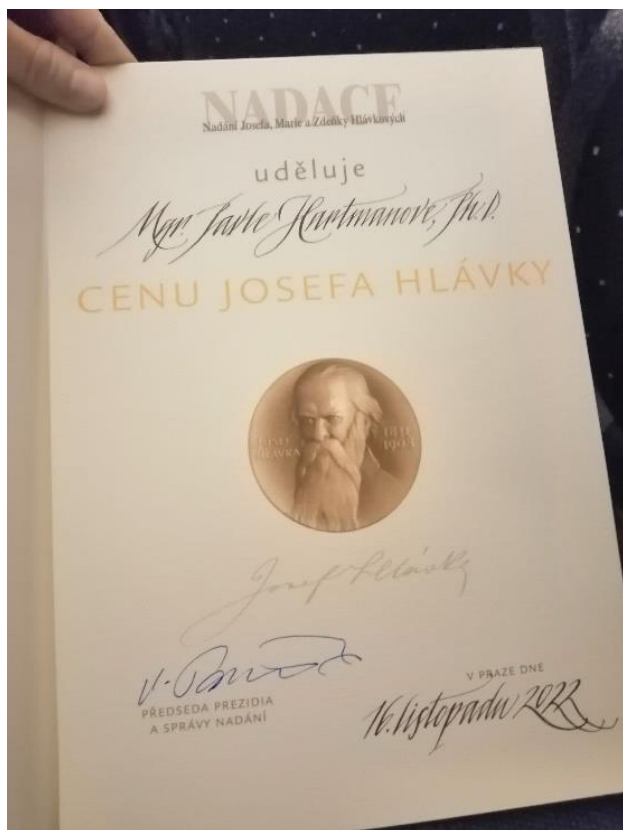
ČLB pokračovala v aktivní interakci s odbornou i laickou veřejností. Svou činnost prezentovala prostřednictvím [webu](#) i [facebookového účtu](#) (koncem roku 650+ sledujících), ve speciální sekci v rámci [Youtube kanálu ČLB](#) přibylo za rok 2022 celkem 21 nových videí. V polovině roku bylo portfolio komunikačních platform rozšířeno o [twitterový účet](#), který slouží jako primární nástroj k oslovení mezinárodní vědecké komunity.

Aktivity ČLB na národní úrovni

Důležitou roli pro další rozvoj ČLB bezesporu sehraje získání dvou pětiletých konsorciálních projektů z Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030 Ministerstva kultury ČR. Oba projekty byly připraveny k podání na jaře 2022, v průběhu roku prošly hodnotícím řízením a v prosinci 2022 byly vybrány k podpoře, přičemž oba patřily v rámci soutěže k nejlépe hodnoceným.

Stávající spolupráce s **Památníkem národního písemnictví** tak bude posílena řešením společného pětiletého projektu **Český literární exil 1948–1989**, jehož koordinátorem je ČLB (hl. řešitelka G. Romanová) a který počítá mj. s přípravou analytické bibliografie literárního exilu, specializované mapy zachycující proměny exilové komunity v průběhu času či na straně PNP s realizací audiovizuálního dokumentu připraveného na základě unikátních nahrávek z jeho sbírek. Hlavním výstupem projektu pak bude výstava mapující český literární exil, chystaná pro rok 2026.

Uspěl také další pětiletý projekt **Almanachy, kalendáře a ročenky v českých zemích 1801–1945 (ALKARO)** připravený ve spolupráci s dalšími partnerskými institucemi ČLB – **Moravskou zemskou knihovnou** (koordinátor) a **Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy**. ČLB během jeho řešení připraví analytickou literární bibliografii tohoto specifického a doposud badatelskou veřejností poměrně přehlíženého typu materiálu a zároveň též metodiku jeho zpracování pro další obdobně zaměřené projekty. Partnerské instituce se soustředí zejména

Obr. 3: Cena Josefa Hlávky pro Pavlu Hartmanovou

na realizaci specializovaných výstav a katalogů k nim, přípravu kolektivní monografie na dané téma a přípravu knižních bibliografií almanachů, kalendářů a ročenek v českých zemích, které logicky doplní stávající řadu České retrospektivní bibliografie.

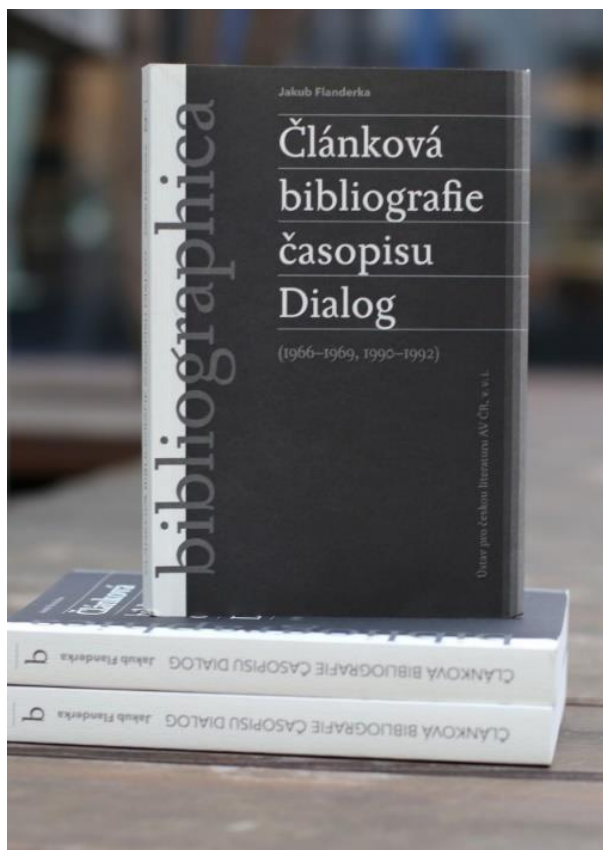
Zástupkyně ředitele ČLB Pavla Hartmanová se ve své badatelské práci zaměřuje na téma digitální literatury a jejího vztahu k sociálním médiím a na český literární internet. S přihlédnutím ke své nedávno knižně vydané disertační práci *Digitální literatura sociálních médií* (2021) obdržela v listopadu 2022 **Cenu Josefa Hlávky**, která je udělována mladým talentovaným badatelům a badatelkám do 33 let.

Významnou proměnou prošlo fungování edice **Bibliographica**. Stávajícího výkonného redaktora Dominika Melichara doplnili v jejím vedení Vojtěch Malínek a Michal Jareš, kteří nově tvoří ediční radu

edice. V jejím rámci vyšla na konci roku 2022 kniha Jakuba Flanderky **Článeková bibliografie časopisu Dialog (1966–1969, 1990–1992)**, která přibližuje tento významný regionální kulturní časopis druhé poloviny 60. let, spojený mj. s osobností básníka Emila Juliše. Publikace zpracovává z bibliografického hlediska velmi specifické typy dokumentů – vedle literárních textů a kulturní publicistiky byla podchycen i značně různorodý obrazový materiál, pro Dialog typický – a je doplněna o obsáhlý doprovodný aparát (mj. autorský či místní rejstřík, rejstřík odkazovaných děl, soupis členů redakce atp.). V přípravě k vydání v edici Bibliographica jsou i další dva tituly – publikace **Knihtiskaři Jiří Jakubův Dačický a jeho syn Jan Othmar – bibliografie a typografický katalog**, jejíž autorkou je Petra Večeřová, a kniha **Societas incognitorum eruditorum a článková bibliografie časopisu Acta incognitorum (1976–1988)** připravovaná Dominikem Melicharem.

Podpisem Memoranda byla v květnu 2022 stvrzena spolupráce ČLB s **Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR** při zpracování samizdatové bibliografie.

ČLB je též aktivně zapojena do příprav implementace **European Open Science Cloud (EOSC)** v České republice, pracovníci a pracovnice ČLB působí v oborově relevantních pracovních skupinách.

Obr. 4: Kniha Jakuba Flanderky z edice Bibliographica

Zahraniční spolupráce

ČLB v roce 2022 intenzivně rozvíjela své mezinárodní aktivity. Mezi nejdůležitější z nich dlouhodobě patří rozsáhlá spolupráce s **Polskou literární bibliografií** (PBL) při Institutu Badań Literackich Polské akademie věd. Ve spolupráci s PBL ČLB koordinuje [Bibliographical Data Working Group](#) při konsorciu DARIAH-ERIC (BDWG), která aktuálně sdružuje 45 badatelů v oblasti bibliografických dat z 15 zemí. Jedním z nejvýznamnějších úspěchů BDWG v roce 2022 bylo dokončení a oficiální zveřejnění zprávy s názvem [An Analysis of the Current Bibliographical Data Landscape in the Humanities. A Case for the Joint Bibliodata Agendas of Public Stakeholders](#). Analýza vznikala v letech 2020–2022 jako kolektivní práce členů BDWG. Dokument souvisle mapuje situaci stávajících bibliografií pro humanitní vědy v mezinárodním měřítku. Jednotlivé oddíly postupně identifikují hlavní typy aktérů (stakeholders) zabývajících se zpracováním či výzkumem bibliografických dat. Jejich klasifikace přitom vychází ze schématu založeného dvěma osami: privátní/veřejný a producent/uživatel dat. Jednotlivé bibliografické databáze, projekty a instituce přitom dle analýzy svou činností a interakcí vytvářejí komplexní ekosystém se složitými vzájemnými vazbami mezi jednotlivými typy aktérů a aktivit. Dále jsou ve zprávě blíže představeny znovuvyužití bibliografických dat (*data re-use*), automatizace jejich zpracování a datový výzkum jakožto hlavní soudobé trendy s bibliografiemi spojené. Závěrečný oddíl pak identifikuje klíčové výzvy pro další rozvoj bibliografického ekosystému, kterými jsou (a) rozvoj datové infrastruktury, (b) osvojení principů otevřené vědy a (c) potřeba zevrubnější dokumentace a standardizace bibliografických dat včetně důsledného využívání systémů perzistentních identifikátorů. Zpráva byla oficiálně představena veřejnosti v červnu 2022 v rámci tzv. [DARIAH Annual Event v Athénách](#) a její obsah je volně k dispozici i formou [videonahrávky](#).

Obr. 5: Zpráva vypracovaná členy Bibliographical Data Working Group

V roce 2022 získala BDWG též jednorázový grant z programu DARIAH Working Groups Funding Scheme a ČLB v roli řešitele projektu uspořádala v Praze třídní mezinárodní workshop s názvem [Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data](#) (12.–14. října 2022). Workshop proběhl prezenční formou za účasti cca 30 převážně zahraničních účastníků z řad výzkumných pracovníků a zástupců kulturních a paměťových institucí (zhruba stejný počet zájemců se workshopu zúčastnil online), kteří diskutovali o použití, obohacování a automatizovaném zpracování bibliografických dat. V pěti blocích programu zaznělo celkem 19 přednášek. Prezentace k příspěvkům předneseným během akce jsou k dispozici v repozitáři [Zenodo](#) a jejich videonahrávky jsou k dispozici na [Youtube kanálu ČLB](#).

Obr. 6: Účastníci říjnového Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data

V loňském roce byl na základě výzvy DARIAH Theme Call podán a následně vybrán k financování další projekt BDWG s názvem **Open Bibliodata Workflows** (koordinátor V. Malínek). Díky této podpoře plánuje ČLB v roce 2023 uspořádat v Praze booksprint, během něhož bude vytvořen soubor pracovních postupů (workflows) zaměřených na bibliografická data připravený k uveřejnění na platformě [SSHOC Market Place](#).

ČLB spolupracuje s PBL také v rámci projektu LiBRI a společně v něm rozvíjejí portál [literarybibliography.eu](#). Jeho vyhledávací rozhraní bylo v roce 2022 obohaceno o literární data Finské národní knihovny a v současnosti tak portál nabízí z jednoho místa přístup k cca 4 milionům bibliografických záznamů o jednotlivých národních literaturách. V roce 2022 byl jeho rozvoj realizován zejména prostřednictvím projektu DARIAH.lab, jehož spoluřešitelem je mj. též Institut badání literackých při PAN. Díky zajištění stabilního týmu IT vývojářů značně pokročily práce na harmonizaci dat a zároveň byly vyvíjeny jednotlivé moduly, zejména modul pro analýzu dat a modul autoritní, založený primárně na integraci obsahu wikidat. Ideový koncept portálu byl diskutován mj. při návštěvě členů vývojářského týmu Patrika Hubara a Marcina Giersze v Praze v červnu 2022. V listopadu 2022 pak byla [literarybibliography.eu](#) prezentována Vojtěchem Malínkem (ČLB), Patrikem Hubarem (IBL PAN) a Róbertem Péterem (University of Szeged) na budapeštské konferenci k digital humanities DH_BUDAPEST_2022. Další rozvoj portálu je důležitým společným dlouhodobým úkolem obou institucí, přičemž do budoucna se počítá zejména se zpracováním bibliografických dat národních knihoven a dalších specializovaných literárněvědných databází zpřístupňovaných pod volnou licencí.

V průběhu roku 2022 byla dále realizována řada zahraničních mobility výměn naplánovaných jako součást klíčových aktivit projektu **Rozvoj kapacit ÚČL pro výzkum**

a popularizaci (CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_054/0014701), který byl podpořen Evropskou unií v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a rok 2022 byl posledním rokem jeho řešení. ČLB se na projektu podílela jednak koordinací klíčové aktivity zaměřené na open access a digitalizaci (Veronika Zemanová, Vojtěch Malínek) a zároveň realizovala i několik výměnných pobytů pro posílení své zahraniční spolupráce. S ohledem na uvolnění epidemiologických opatření bylo možné většinu z nich realizovat právě až v posledním roce řešení. Zaměstnankyně a zaměstnanci ČLB díky projektu podnikli dvě cesty do Polska (delegáti a delegátky z týmu současné bibliografie a týmu pro globální literární studia navštívili sesterské pracoviště PBL v Poznani, tým samizdatové bibliografie pak vyjel do Varšavy konzultovat s tamějšími badateli problematiku opoziční kultury v zemích bývalého sovětského bloku). Dále byly uskutečněny výměnné pobyty ve Finsku (Univerzita Helsinky), Švýcarsku (Université de Lausanne) a Španělsku (Baskická univerzita), do Prahy pak na týdenní stáže recipročně zavítali zahraniční kolegové – již zmiňovaní IT vývojáři a datoví specialisté Patryk Hubar a Marcin Giersz z PBL (červen 2022), dále David Lindemann z University of Basque Country, s nímž byly testovány možnosti převodu dat ČLB do formátu wikidat, či Matteo Romanello z Université de Lausanne (říjen 2022), přední odborník v oblasti výzkumu bibliografických citací pro humanitní vědy.

Kromě uvedených mobilit z projektu RKU vycestovali členové a členky bibliografického oddělení na dalších 16 krátkodobých návštěv zahraničních institucí a akcí (mj. Francie – Paříž (Sorbonne Université); Estonsko – Tallinn, Maďarsko – Budapešť či Norsko – Oslo). Ze zahraničních kolegů navštívil v červnu 2022 Prahu tým z bibliografického projektu [BOSLIT \(Bibliography of Scottish Literature in Translation\)](#) vedený prof. Kirsteen McCue, kontakty byly navázány též s konsorciem zpracovávajícím švýcarské regionální bibliografie.

Sekce ČLB a jejich činnost

Česká literární bibliografie byla roku 2022 tvořena šesti sekcemi: Sekcí současné bibliografie, Sekcí bibliografie literárního samizdatu, Sekcí Biografický archiv, Sekcí pro globální a digitální literární studia, Sekcí digitalizace a IT a Kanceláří ČLB. Sekce pro bibliografii literárního internetu byla po ukončení projektu Český literární internet zrušena a její agendu převzala Sekce současné bibliografie. Vedení infrastruktury v roce 2022 fungovalo ve složení Vojtěch Malínek (ředitel), Pavla Hartmanová (zástupkyně ředitele) a Ondřej Vimr (vědecký tajemník ČLB). Činnost ČLB pak odborně dozorovala Vědecká rada.

Prezenční **zasedání Vědecké rady ČLB proběhlo** v červnu 2022 v návaznosti na probíhající VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky. Rada v roce 2022 fungovala ve stejném složení jako v roce předchozím: Předsedkyně prof. Joanna Czaplińska (Univerzita Opole, Polsko) a členové prof. Alessandro Catalano (Univerzita Padova, Itálie), Mgr. Michal Frankl, Ph.D., (Masarykův ústav a Archiv AV ČR), Ing. Jiří Mika (SVK Kladno) a dr. Tomasz Umerle (Instytut Badań Literackich, Polska Akademia Nauk). Na svém zasedání se Rada věnovala zejména výsledkům hodnocení výzkumných infrastruktur ČR a perspektivám budoucího vývoje ČLB pro období od roku 2023.

Sekce současné bibliografie (vedoucí Anna Gnot)

V roce 2022 se průběžná excerpce opět vrátila ke standardnímu procesu zpracování. Více pozornosti bylo věnováno zdrojům mimo ÚČL, zejména v Národní knihovně a v Oddělení časopisů Knihovny Národního muzea, čímž byla odstraněna dílčí mezera, která vznikla omezenou přístupností externích knihoven během pandemie Covid-19. Členky a členové týmu pokračovali v redakci báze propojováním selekčních termínů na soubor národních autorit a propojováním záznamů ČLB na plné texty. Nově se do záznamů začal vyplňovat identifikátor DOI. V prosinci 2022 obsahovalo link na plný text již 120 000 záznamů a více než 700 záznamů obsahovalo údaj o DOI. V návaznosti na aktivity Konsorcia spojené s VI. kongresem světové literárněvědné bohemistiky byla databáze díky vedoucí sekce A. Gnot obohacena o významné množství bibliografických záznamů zahraničních bohemistů z období od roku 2015.

Sekce bibliografie literárního samizdatu (vedoucí Gabriela Romanová)

V roce 2022 přesáhl celkový počet záznamů v samizdatové bázi 20 tisíc. Excerptce článků ze samizdatových periodik byla v zásadě ukončena (proběhlo zejména kompletní bibliografické zpracování časopisu *Acta incognitorum*, jehož knižní vydání připravuje pro edici *Bibliographica* Dominik Melichar) a na ni navázalo analytické zpracování samizdatových sborníků, přičemž počet zpracovaných titulů ke konci roku překročil hranici 200 položek. Důraz byl přitom kladen na výroční sborníky sestavené u příležitosti jubileí literárních osobností, např. sborníky z dílny pracovníků ÚČL publikované fulltextově v Edice E, jejichž analytická bibliografie byla doplněna i tam, kde již byla částečně zpracována, ale úzký excerpční záběr neodpovídal současným kritériím. Dále byly zpracovány sborníky věnované křesťansky orientovaným autorům, např. B. Reynkovi, A. Vyskočilovi, J. Čepovi či J. Durychovi.

Pokračovala též excerpce surrealistických almanachů zahájená loňského roku, např. *Podoby surrealismu I a II* edičně připravené I. Matoušem.

V letech 2023–2027 bude samizdatová sekce spolu s Památníkem národního písemnictví řešit projekt Český literární exil 1948–1989 (program NAKI III) zaměřený na zpracování bibliografie a osobních fondů literárního exilu z let 1948–1989. Výstupem za ČLB bude mj. bibliografie českého literárního exilu, která zreviduje a značně rozšíří stávající databázi pořízenou v 90. letech Františkem Knoppem. Oproti současným 40 je v plánu zpracovat alespoň 120 periodických titulů, přičemž zcela nově bude excerpována i beletrie a materiály ke světové literatuře.

Členové bibliografického samizdatového týmu byli aktivní i mimo rámec svých katalogizačních povinností. Zúčastnili se osmi konferencí, z toho dvou mezinárodních, publikovali celkem 14 studií a článků a zasadili se o šíření povědomí o samizdatové literatuře v popularizačně-naučných pořadech.

Sekce Biografický archiv (vedoucí Petra Večeřová)

Tým pokračoval i v tomto roce v řešení otázek a pracovních postupů spojených s databází České literární osobnosti. Byla dokončena hrubá konverze dat a testovalo se nastavení systému včetně následné interní redakce dat. Tým spolupracuje s NK ČR a dalšími knihovnami na tvorbě kooperativní databáze Národní autority, kde se aktivně podílí na tvorbě záznamů jmenných autorit. V roce 2022 zaslali pracovníci Biografického archivu do databáze 587 nových záznamů.

Pro rok 2022 byla v rámci programu VISK Ministerstva kultury získána podpora na realizaci již 5. (a závěrečné) etapy projektu **Harmonizace databází personálních a korporativních autorit ÚČL AV ČR, v. v. i., se souborem národních autorit NK ČR**, díky němuž byla provedena rozsáhlá revize propojení záznamů ČLB na databáze Národní knihovny.

Biografický archiv se podílel též na popularizaci vědy formou přednášek, vedení krátkodobých i dlouhodobých stáží. Pod záštitou programu **Otevřená věda** již tradičně hostil tři středoškolské studentky, které se v rámci roční stáže věnovaly projektu **České spisovatelky 19. a první poloviny 20. století. Vizualizace prosopografických dat** zaměřenému na propojení bibliografie, biografistiky a kulturní antropologie (vedoucí stáže Petra Večeřová).

Sekce pro globální literární studia (vedoucí Ondřej Vímř)

Tým pokračoval v řešení projektu **Globální trajektorie české literatury po roce 1945**

Obr. 7.: Delegáti a delegátky z týmu současné bibliografie a týmu pro globální literární studia navštívili sesterské pracoviště PBL v Poznani

financovaného Grantovou agenturou ČR. Na poli zahraniční spolupráce zorganizoval recenzovaný panel na kongresu Společnosti pro studia překladu, který se konal v červnu 2022 v Oslu. Všichni členové týmu vystoupili se svými příspěvky na několika dalších domácích i zahraničních konferencích a workshopech. Dále se tým zaměřoval na přípravu a publikaci výstupů projektu – byla vydána studie Ondřeje Vimra a Cezary Rosińskiego v časopise *Česká literatura* a studie Olgy Słowik v translátologickém časopise *Perspectives*. Zbylé plánované studie jsou ve fázi recenzního řízení. Další dlouhodobou aktivitou sekce je rozvoj databáze překladů děl české literatury do všech jazyků. Byla vypracována a následně v praxi otestována metoda pro crowdsourcing bibliografických údajů o knižních i časopiseckých vydáních překladů. Na přelomu roku 2022 a 2023 byl rozvíjen nástroj pro automatickou konverzi takto získaných údajů do formátu MARC21 a následnou integraci do stávající databáze a zveřejnění.

Sekce digitalizace a IT

V roce 2022 pokračoval rozvoj softwarového zázemí infrastruktury. Ve spolupráci s firmou TeamLibrary bylo k implementaci připraveno nové grafické řešení uživatelského rozhraní vyhledávacího systému VuFind, které bude nasazeno v první polovině roku 2023. Nová grafika discovery systému se vyznačuje jasnou vizuální identifikací databází a značky ČLB. Pokračovaly i práce na vývoji kontrolních skriptů a nástrojů pro sledování integrity dat. Kontrolní modul nyní sestává z několika vzájemně provázaných skriptů, zejména kontrolního skriptu (každodenní prověřování aktualizovaných záznamů na cca 200 podmínek), statistických skriptů (každoměsíční sledování počtů zpracovaných a aktualizovaných záznamů včetně sledování míry propojení na soubor národních autorit) a exportního modulu (speciální rozhraní pro export veškerých databázových polí do formátů csv, xml a json napojené na indexační nástroj SOLR). Nově byl připraven též online formulář pro potřeby sběru bibliografických dat v rámci bohemistického konsorcia. Jednotlivé skripty jsou postupně zveřejňovány na nově založeném účtu v rámci platformy [GitHub](#).

Veronika Zemanová se jako koordinátorka Open Access a digitalizace rozhodující měrou zasloužila o zavedení soudobých standardů z této oblasti do každodenní praxe ÚČL. V rámci projektu RKÚ se podílela na zpracování Open Access analýzy a návazné OA Strategie. Na jejím základě byly zahájeny diskuse o možnostech publikování neperiodických titulů ÚČL formou Open Access. Zároveň vznikl **Manuál k přidělování identifikátoru DOI neperiodickým publikacím**. Ústavem vydávané časopisy *Česká literatura* a *Cornova* byly zařazeny do OA **databáze DOAJ**, což je potvrzením, že splňují současné standardy ve vědeckém publikování včetně požadavků Open Access, a začaly používat **identifikátor Orcid ID** pro své přispěvatele. Dále byla provedena dotazníková šetření a vzdělávací aktivity na témata správy vědeckých dat a predátorských časopisů. Klíčovým výstupem je pak **Strategie otevřeného přístupu k vědeckým informacím 2022–2027**, kterou na podzim 2022 schválila Rada ÚČL. Na konci roku 2022 pak byl do programu VISK 7 podán návrh projektu **Digitalizace a zpřístupnění literárněvědných pramenů z fondu knihovny ÚČL AV ČR**, jehož cílem je zajistit online zpřístupnění unikátních strojopisných sborníků z fondů ÚČL.

Přehled řešených projektů

Česká literární bibliografie (LM2018136)

Poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Doba řešení: 2020–2022
Hlavní řešitel: Vojtěch Malínek
Řešitelský tým: Richard Bruna, Radek Čermák, Sára Dvořáková, Jakub Flanderka, Magdaléna Fottová, Anna Gnot, Lucie Halabrninová, Pavla Hartmanová, Rachel Kuchařová, Petra Loučová, Dominik Melichar, Iveta Mikešová, Pavel Nevyhoštěný, Tereza Pulcová, Gabriela Romanová, Daniel Řehák, Marta Škubalová, Vendula Trnková, Jana Vargová, Petra Večeřová, Ondřej Vimr, Lukáš M. Vytlačil

Globální trajektorie české literatury od roku 1945 (GJ20-O2773Y)

Poskytovatel: Grantová agentura České republiky
Doba řešení: 2020–2022
Hlavní řešitel: Ondřej Vimr
Řešitelský tým: Anna Gnot, Julia Miesenböck, Olga Slowik

Harmonizace databází personálních autorit ÚČL AV ČR, v. v. i., se souborem národních autorit NK ČR

Poskytovatel: Ministerstvo kultury ČR
Doba řešení: 2022 (5. etapa)
Hlavní řešitelka: Petra Večeřová

Rozvoj kapacit Ústavu pro českou literaturu AV ČR pro výzkum a popularizaci (CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_054/0014701)

Poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR; Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
Doba řešení: 2020–2022
Řešitelský tým ČLB: Vojtěch Malínek, Veronika Zemanová

Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data

Poskytovatel: DARIAH ERIC
Doba řešení: 2022
Řešitelský tým ČLB: Vojtěch Malínek, Ondřej Vimr

Výstupy ČLB

Kapitoly v monografiích

LOUČOVÁ, Petra. Česká literatura v podzemí. In: JANOUSEK, Pavel a kol. *Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava*, 2022, s. 122–139.

LOUČOVÁ, Petra. Zapomenutí kurýři Indexu. Případ Gerharda Küchena a Ulrike Ackermannové. In: PŘIBÁŇ, Michal a kol. *50 let Indexu a Sixty-Eight Publishers. K jubileu dvou českých exilových nakladatelství*, 2022, s. 159–195.

MALÍNEK, Vojtěch. Možnosti využití bibliografických datasetů jako zdrojů pro kvantitativní výzkum v humanitních vědách. Případ České literární bibliografie. In: HLADÍK, Radim a kol. *Digitální obrat v českých humanitních a sociálních vědách*. Praha: Karolinum, 2022, s. 19–44.

ROMANOVÁ, Gabriela. Exilový(?) časopis Most atd. In: PŘIBÁŇ, Michal a kol. *50 let Indexu a Sixty-Eight Publishers. K jubileu dvou českých exilových nakladatelství*, 2022, s. 197–208.

VIMR, Ondřej. Choosing Books for Translation. A Connectivity Perspective on International Literary Flows and Translation Publishing. In: Eds. ROIG-SANZ, Diana – ROTGER, Neus. *Global Literary Studies. Key Concepts*. Berlin: De Gruyter, 2022, s. 279–300.

Odborné články

HARTMANOVÁ, Pavla. Proměny a směřování České literární bibliografie. *Čtenář*. Roč. 74, č. 6, 2022, s. 215–217.

HARTMANOVÁ, Pavla. Rozdíly a průsečíky literární kritiky v tisku a online v roce 2021. *Bohemica Olomucensia*. Roč. 14, č. 3, 2022, s. 16–36. [Open Access](#)

HEDBERG, Andreas – VIMR, Ondřej. Translation support policies vs book industry practice in non-English settings. *Perspectives-Studies in Translation Theory and Practice*. Roč. 30, č. 5, 2022, s. 753–759. [Open Access](#)

HOLANOVÁ, Markéta. Informatorium. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 2–6, 2022, s. 246–252, s. 377–383, s. 511–515, s. 637–644, s. 809–816.

MIKEŠOVÁ, Iveta. Informatorium. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 1, 2022, s. 117–122. [Open Access](#)

MIKEŠOVÁ, Iveta. Modelování historie v “románové kronice” Karin Lednické Šikmý kostel. *Bohemica Olomucensia*. Roč. 14, č. 3, 2022, s. 178–192. [Open Access](#)

PULCOVÁ, Tereza. Obhájené dizertační práce 2021. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 1, 2022, s. 115–116. [Open Access](#)

ROMANOVÁ, Gabriela. Bibliografie českého literárního samizdatu. *Čtenář*. Roč. 74, 7/8, 2022, s. 257–259.

UMERLE, Tomasz – MALÍNEK, Vojtěch. Literarybibliography.eu – modelový příklad pro tvorbu mezinárodní oborové bibliografie. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 5, 2022, s. 579–595.

VIMR, Ondřej. The impact of translation subsidies on publishing decisions in smaller European countries. *Perspectives-Studies in Translation Theory and Practice*. Roč. 30, č. 1, 2022, s. 1–16.

VIMR, Ondřej – ROSIŃSKI, Cezary. Česká literatura ve světě. Možnosti mapování ve velkém rozsahu (1820–2020). *Česká literatura*. Roč. 70, č. 6, 2022, s. 711–734.

Specializované veřejné databáze

ČERMÁK, Radek – DVOŘÁKOVÁ, Sára – FLANDERKA, Jakub – GNOT, Anna – HALABRÍNOVÁ, Lucie – HARTMANOVÁ, Pavla – LOUČOVÁ, Petra – MALÍNEK, Vojtěch – MELICHAR, Dominik – MIKEŠOVÁ, Iveta – NEVYHOŠTĚNÝ, Pavel – PULCOVÁ, Tereza – ROMANOVÁ, Gabriela – ŘEHÁK, Daniel – ŠKUBALOVÁ, Marta – TRNKOVÁ, Vendula – VARGOVÁ, Jana – VEČEŘOVÁ, Petra – VIMR, Ondřej – VYTLAČIL, Lukáš M. *Česká literární bibliografie 2022*.

Organizované konference, workshopy, panely

MALÍNEK, Vojtěch – UMERLE, Tomasz. *Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data*. Workshop (12.–14. 10. 2022).

VIMR, Ondřej – ROIG-SANZ, Diana – MIESENBOCK, Julia: *A Global Perspective on Translation Flows* (peer-review panel kongresu). Conference Advancing Translation Studies. European Society for Translation Studies Congress (Oslo, 22.–25. 6. 2022).

Přednášky a příspěvky na konferencích

GNOT, Anna. *Multitranslational Dimension of Forbidden Literature – the History of Translations of Polish Literature in Czech Literary Samizdat*. Konference History and Translation: Multidisciplinary Perspectives (Tallinn, 25.–28. 5. 2022).

GNOT, Anna. Představení Konsorcia literárněvědné bohemistiky a bohemistických komunikačních sítí. VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022). [Program](#)

HARTMANOVÁ, Pavla. *Co říkají data o online literární kritice?* VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022). [Program](#)

HARTMANOVÁ, Pavla. *Rozdíly a průsečíky literární kritiky v tisku a online*. Cenová bilance 2021 (1. 6. 2022).

HARTMANOVÁ, Pavla – ZEMANOVÁ, Veronika. *Zdroje, data a nástroje pro studium literatury*. Týden AV ČR (3. 11. 2022).

HUBAR, Patryk – WOŁCZUK, Nikodem – PERLIŃSKI, Dariusz – PÉTER, Róbert – MALÍNEK, Vojtěch. *Literarybibliography.eu: harmonizing European bibliographical data on literature*. DH_Budapest_2022 conference & DARIAH Days (24. 11. 2022). [Program](#)

MALÍNEK, Vojtěch – UMERLE, Tomasz. *Investigating Relationships of Bibliographical Metadata and Textual Analysis to Foster Interdisciplinary Collaboration*. Workshop Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data (12. 10. 2022). [Program](#)

MALÍNEK, Vojtěch. *Česká literární bibliografie 2022. Od informačních databází k badatelskému nástroji*. VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022). [Program](#)

MALÍNEK, Vojtěch. *Literatura na křižovatce: příspěvek ke kvantitativní analýze bibliografických o české literatuře let 1945–1960*. VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022).

MELICHAR, Dominik. *Deníkové aspekty v samizdatu na příkladu časopisu Acta incognitorum*. Doktorská konference (Třešť, 12. 9. 2022).

MELICHAR, Dominik. *Hanspaulská bluesová generace*. Doktorské kolokvium (Brno, 2. 6. 2022).

MELICHAR, Dominik. *Underground na kopci? Styčné plochy a různice mezi undergroundem, resp. druhou kulturou, a hanspaulským hnutím*. Konference Underground a druhá kultura ve střední Evropě (22. 9. 2022).

MIESENBOCK, Julia. *Specifics of Czech to German Poetry Translators during the Cold War*. Konference History and Translation: Multidisciplinary Perspectives (Tallinn, 25.–28. 5. 2022).

NEVYHOŠTĚNÝ, Pavel. *Scheinfeldští a identita integrace. K otázkám reprezentace nezávislé kultury na příkladu Československého dokumentačního střediska nezávislé literatury*. Konference Archivy, moc, politika (24. 11. 2022). [Program](#)

ROMANOVÁ, Gabriela. *Bibliografie českého literárního samizdatu – výsledky, úkoly a vyhlídky*. VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022). [Program](#)

ŘEHÁK, Daniel. *Publicistika českého exilu a krajanská periodika v Rakousku po roce 1948 z hlediska biografie*. Konference K dějinám českých novin v „rakouské“ Vídni (11. 11. 2022).

SŁOWIK, Olga. *Trust at the Beginning of Translators' Careers: Polish Translators of Czech Literature, 2000–2020*. Konference Advancing Translation Studies. European Society for Translation Studies Congress (Oslo, 22. –25. 6. 2022).

SŁOWIK, Olga. *Becoming a Czech Literature Translator in Poland: a Trust-based Approach*. Konference History and Translation: Multidisciplinary Perspectives (Tallinn, 25.–28. 5. 2022).

VIMR, Ondřej. *FRBR, library catalogues, bibliographies... or what do we need to carry out research into literature from a global perspective*. Mutual Learning Workshop for Improving Cultural Heritage Bibliographical Data (12. 10. 2022).

VIMR, Ondřej. *Obrysy české světové literatury 1820–2020*. VI. Kongres světové literárněvědné bohemistiky (30. 6. 2022).

VIMR, Ondřej. *Reconstructing and Interpreting Large Datasets on Historical Translation Flows. Czech Literature in Translation in 1820-2020*. Conference History and Translation: Multidisciplinary Perspectives (Tallinn, 25.–28. 5. 2022).

VIMR, Ondřej. *Time Series and Computation Literary Studies. Translation of Czech Literature (1850–2020)*. Workshop, Helsinki Institute for Social Sciences and Humanities (Helsinki, 24. 5. 2022).

Vystoupení v médiích

BUREŠ, Michal – CHMEL DENČEVOVÁ, Ivana – LOUČOVÁ, Petra. *50. léta a poezie? Ta nejzajímavější vznikala u „politických“ ve vězení. Oficiální byla ovlivněná socialistickým realismem, miní historička*. Rozhlasový pořad ČRo Plus (17. 10. 2022).

BUREŠ, Michal – CHMEL DENČEVOVÁ, Ivana – LOUČOVÁ, Petra – PEKÁREK, Hynek. *Až do rozedraných prstů. Opisování samizdatu pro ni byla záchrana i posedlost. Osudové ženy: Zdeňka Erteltova Phillipsová*. Rozhlasový pořad ČRo Dvojka (30. 4. 2022).

BUREŠ, Michal – CHMEL DENČEVOVÁ, Ivana – LOUČOVÁ, Petra. *Svého snu se nikdy nevzdala. Egypťana Sinuheta přeložila ve vězení, odsouzená za špionáž. Osudové ženy: Marta Hellmuthová*. Rozhlasový pořad ČRo Dvojka (15. 1. 2022).

LOUČOVÁ, Petra – HERTL, David. *Jaroslav Švestka si napsal poznámky k Orwellovi – a šel do vězení*. Rozhlasový pořad ČRo Plus (28. 4. 2022).

Ostatní

GNOT, Anna. Hledání nových mistrů. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 1, 2022, s. 58–62. [Open Access](#)

GNOT, Anna. Několik otázek ke světové bohemistice. Výsledky ankety bohemistického konsorcia při příležitosti VI. kongresu světové literárněvědné bohemistiky. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 2, 2022, s. 241–245.

GNOT, Anna – NYCZ, Ryszard. Nové humanitní vědy v Polsku. Několik velmi subjektivních postřehů, předpokladů a argumentů. Překlad. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 1, 2022, s. 63–82. [Open Access](#)

GNOT, Anna. Biografie pod speciálním nadzorem. *Adeptus*. Roč. 18, 2021. DOI: <https://doi.org/10.11649/a.2724>

LOUČOVÁ, Petra. O undergroundu a druhé kultuře v Opavě. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 6, 2022, s. 798–802.

MELICHAR, Dominik. Odhalený Havlíček. Zpráva o konferenci “Havlíčku Havle!”. *Česká literatura*. Roč. 70, č. 1, 2022, s. 110–112. [Open Access](#)

UMERLE, Tomasz – COLAVIZZA, Giovanni – HERDEN, Elżbieta – JAGERSMA, Rindert – KIRÁLY, Péter – KOPER, Beata – LAHTI, Leo – LINDEMANN, David – ŁUBOCKI, Jakub Maciej – MALÍNEK, Vojtěch – MILANOVA, Alexandra – PÉTER, Róbert – RIßLER-PIPKA, Nanette – ROMANELLO, Matteo – ROSZKOWSKI, Marcin – SIWECKA, Dorota – TOLONEN, Mikko – VIMR, Ondřej. An Analysis of the Current Bibliographical Data Landscape in the Humanities. A Case for the Joint Bibliodata Agendas of Public Stakeholders. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6559857>

VYTLAČIL, Lukáš M. Zora Dvořáková (1934–2022). Nekrolog. *Zprávy památkové péče*. Roč. 82, č. 3, 2022, s. 475–476.

Složení Vědecké rady ČLB v roce 2022

Předsedkyně:

[dr hab. Joanna Czaplińska, prof. UO](#) (Uniwersytet Opolski)

Členové:

[Prof. Alessandro Catalano](#) (Università di Padova)

[Mgr. Michal Frankl, Ph.D.](#) (Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.)

Ing. Jiří Mika (Středočeská vědecká knihovna Kladno)

[dr Tomasz Umerle](#) (Instytut Badań Literackich, Polska Akademia Nauk)

Tajemnice:

[Mgr. Anna Gnot, Ph.D.](#)

Zaměstnanci a zaměstnankyně ČLB v roce 2022

Richard Bruna

Mgr. Radek Čermák

Mgr. Sára Dvořáková

PhDr. Jakub Flanderka, Ph.D.

Mgr. Magdaléna Fottová

Mgr. Anna Gnot, Ph.D.

Mgr. Lucie Halabřínová

Mgr. Pavla Hartmanová, Ph.D.

Mgr. Ing. Marie Kopecká

Rachel Kuchařová

Mgr. Petra Loučová

Mgr. Vojtěch Malínek, Ph.D.

Mgr. Dominik Melichar

Mgr. Iveta Mikešová

Mgr. Pavel Nevyhoštěný

Mgr. Gabriela Romanová

Daniel Řehák

Bc. Tereza Slavíková

Mgr. Marta Škubalová

Mgr. Vendula Trnková

Mgr. Jana Vargová

PhDr. Petra Večeřová, Ph.D.

Mgr. Ondřej Vimr, Ph.D.

Mgr. Lukáš M. Vytlačil

Ing. Mgr. Emil Zálepa

Mgr. Veronika Zemanová